

مرکز آموزشی، تحقیقاتی و درمانی
خاتم الانبیاء (ص) زاهدان

هیدروسفالی

بخش جراحی اعصاب

ناظر علمی: دکتر صفدری

واحد آموزش سلامت

کد سند: KH- EDU – PM-136

تاریخ تدوین: ۱۴۰۲/۰۴/۰۱

تاریخ بازنگری: ۱۴۰۳/۰۴/۰۱

هیدروسفالی یا بزرگ شدن سر:

هیدروسفالی به افزایش غیر طبیعی مایع مغزی نخاعی در مغز گفته می شود. در این بیماری سر از حد طبیعی بزرگ تر می شود.

علل ایجاد کننده هیدروسفالی:

عامل اصلی در نوع اکتسابی شامل: ضربات وارد به سر و سیستم عصبی، خونریزی مغزی، تومور و عفونت هایی نظیر مننژیت است که بعد از تولد عارض می شود. **شایعترین و معروف ترین علت هیدروسفالی، علت مادرزادی** است که مربوط به قبل از تولد است.

علائم بیماری:

اگر کودک هنگام تولد به بیماری مبتلا شده باشد یا هنگام تولد اندازه سر نوزاد طبیعی است، اما در ماه های بعد به سرعت رشد می کند. در نوزادان علائم زیر دیده می شود:

- ❖ بزرگی جمجمه
- ❖ نازکی استخوان جمجمه و ملاج های بزرگ و برآمده
- ❖ ناتوانی در تکان دادن سر
- ❖ عدم رشد عضلات گردن
- ❖ اختلال دید و دوبینی، انحراف مردمک ها به طرف پایین و خارج
- ❖ پوست سر شفاف و وریدهای متسع
- ❖ اسپاسم اندام های تحتانی
- ❖ تحریک پذیری و گریه متغیر
- ❖ استفراغ
- ❖ بی اشتهایی و لاغری
- ❖ وزن تنه و پاها کمتر از وزن سر
- ❖ تشنج

—جلوگیری از ضربه به سر

—نخواهیدن به سمتی که شنت وصل شده است

منبع : برونرسودارت،پرستاری داخلی

جراحی،انتشارات جامعه نگر، ۲۰۲۲

آدرس: زاهدان-بلوار جام جم- بیمارستان

خاتم الانبیاء (ص)-تلفن: ۰۵۴-۳۳۲۲۰۵۰۱

تغذیه کودک باید به مقدار کم و در دفعات زیاد باشد و بعد از تغذیه به علت احتمال استفراغ به پهلو گذاشته شود.

—خودداری کودک از انجام فعالیت‌هایی مثل فوتبال که احتمال صدمه به سر زیاد است

آموزش به بیمار و مراقبت در منزل:

—توجه به جنبه های سر و شکم و

پانسمان روزانه و در صورت علائم

عفونت مانند تب، قرمزی و ترشح به

پزشک مراجعه نمایید.

—در صورت تهوع، استفراغ و تشنج

به پزشک مراجعه نمایید.

در کودکان بزرگ تر و بزرگسالان چون جمجمه قابلیت تغییر ندارد علائمی از قبیل سردرد، تهوع و استفراغ، تورم اعصاب ته چشم، دوبینی یا تاری دید، اختلالا در راه رفتن، بی اختیاری ادرار، خستگی و تغییرات شخصیت یا از دست رفتن حافظه به وجود می آید.

درمان: در موارد خفیف: ترکیب دارویی

تجویز می گردد. **در موارد پیشرفته:** درمان

اصلی جراحی می باشد. (قرار دادن شنت

(لوله ای ظریف) در جمجمه است)

مراقبت از کودک هیدروسفال:

—جابجایی کودک به طور مکرر (هر ۱۰ دقیقه

یکبار) بمنظور کاستن خطر عفونت پوست سر